

Doorn, Middenlaan (gem. Utrechtse Heuvelrug), herziene versie

Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend en karterend booronderzoek

**J. Holl
W. van Breda
R. van Lil**

CONCEPT

Colofon

ADC Rapport 1535, versie 2

Doorn Middenlaan (gem. Utrechtse Heuvelrug), herziene versie
Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

Auteurs: J. Holl, W. van Breda en R. van Lil

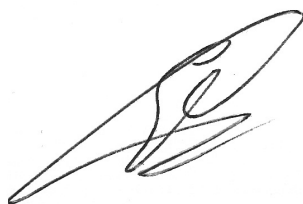
In opdracht van: 't Sticht Ontwikkeling & Beheer B.V.

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, juni 2008

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:
dr. E. Lohof

ISBN 978-90-6836-525-2

ADC ArcheoProjecten
Tel 033-299 81 81
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	6
1.1 Algemeen	6
1.2 Doelstelling en vraagstelling	6
2 Bureauonderzoek	6
2.1 Methoden	6
2.2 Resultaten	7
3 Inventariserend Veldonderzoek	9
3.1 Methoden	9
3.2 Resultaten	10
3.3 Interpretatie	10
4 Conclusies	10
5 Aanbeveling	11
Literatuur	11
Lijst van afbeeldingen	11
Lijst van tabellen	11
Bijlage 1 Boorgegevens	17

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie:	Utrecht
Gemeente:	Utrechtse Heuvelrug
Plaats:	Doorn
Toponiem:	Middenlaan
Kadastrale gegevens:	Doorn, sectie A, nr. 6455
Kaartblad:	39W
Coördinaten:	151565 – 449779 / 151548 – 449655 / 151465 – 449665 / 151481 – 449787
Bevoegd gezag:	gemeente Utrechtse Heuvelrug
Deskundige namens het bevoegd gezag:	mevr. A-M Luksen
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):	28862
ADC-projectcode:	4108453
Periode van uitvoering:	Juni 2008
Beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten, Afd. P&B, Amersfoort

Samenvatting

In opdracht van 't Sticht ontwikkeling & Beheer B.V. heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Middenlaan in Doorn (gemeente Utrechtse Heuvelrug, zie afb. 1). In het plangebied zal nieuwbouw plaatsvinden. Het onderzoek was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Het bureauonderzoek heeft uitgewezen dat de kans op het voorkomen van archeologische resten hoog moet worden geacht. Deze hoge verwachting is gerelateerd aan het verwachte voorkomen van een plaggendek. Het dek is in de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd ontstaan door het opbrengen van mest en plaggen om de bodem geschikt te maken voor landbouw. Plaggendekken kennen een hoge archeologische verwachting, omdat pre- en protohistorische resten onder het dek goed bewaard zijn gebleven.

Tijdens het booronderzoek is vastgesteld dat in boring 2 en boring 3, op respectievelijk 85 en 15 cm –mv nog archeologische waarden aanwezig kunnen zijn. Rondom boring 2 zullen een weg en een woning geplaatst worden. Ten behoeve van de weg zal de bodem tot slechts 50 cm –mv vergraven worden, grotendeels in een gebied waar de bodem al tot 50 à 80 cm –mv vergraven is (zie afb. 5). Eventuele archeologische resten ter plaatse van de toekomstige woning zullen mogelijk verstoord worden. De oppervlakte van deze verstoring is maximaal 150 m². Aangezien deze oppervlakte zeer klein is, en omdat volgens de beleidsadvieskaart van de gemeente Utrechtse Heuvelrug voor archeologisch onderzoek een ondergrens van 1000 m² geldt, wordt archeologisch onderzoek hier niet zinvol geacht. Rondom boring 3 zullen geen bodemverstorende activiteiten plaatsvinden.

ADC ArcheoProjecten adviseert daarom om in het plangebied geen aanvullend archeologisch onderzoek uit te voeren. Wat betreft de archeologie is er geen belemmering om het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij het bevoegde overheid, zoals aangegeven in de Monumentenwet.

Tabel 1. Tijdsduur van de verschillende (pre)historische perioden.

PERIODE	TIJD IN JAREN				
Nieuwe tijd C	1850	na Chr.	-	heden	na Chr.
Nieuwe tijd B	1650	na Chr.	-	1850	na Chr.
Nieuwe tijd A	1500	na Chr.	-	1650	na Chr.
Late-Middeleeuwen B	1250	na Chr.	-	1500	na Chr.
Late-Middeleeuwen A	1050	na Chr.	-	1250	na Chr.
Vroege-Middeleeuwen D	900	na Chr.	-	1050	na Chr.
Vroege-Middeleeuwen C	725	na Chr.	-	900	na Chr.
Vroege-Middeleeuwen B	525	na Chr.	-	725	na Chr.
Vroege-Middeleeuwen A	450	na Chr.	-	525	na Chr.
Romeinse tijd	19	voor Chr.	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	voor Chr.	-	19	voor Chr.
Bronstijd	2000	voor Chr.	-	800	voor Chr.
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	5300	voor Chr.	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (Midden Steentijd)	8800	voor Chr.	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd)	300.000	voor Chr.	-	8800	voor Chr.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van 't Sticht ontwikkeling & Beheer B.V. heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Middenlaan in Doorn (gemeente Utrechtse Heuvelrug, zie afb. 1). In het plangebied zal nieuwbouw plaatsvinden. Het onderzoek was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

1.2 Doelstelling en vraagstelling

Het doel van het bureauonderzoek is het verwerven van informatie over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het omschreven gebied.

Het doel van het inventariserende veldonderzoek is het aanvullen en toetsen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting. Het inventariserend veldonderzoek vond plaats door middel van een verkennend booronderzoek.

Ten behoeve van het inventariserend veldonderzoek is een plan van aanpak (PvA) opgesteld conform KNA (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie) specificatie VS01 en de geldende beleidsregel van de Staatsecretaris van OCW.¹

Hierin zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn:

- In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Indien de archeologische waarden niet kunnen worden behouden:

- Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Het bureauonderzoek is uitgevoerd op 5 juni 2008 en het booronderzoek vond plaats op 9 juni 2008. Meegewerkt hebben: J. Holl (junior-archeoloog), W. van Breda (junior-archeoloog), R. van Lil (prospector) en E. Lohof (senior prospector).

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.1, in het bijzonder de specificaties LS01, LS02, LS03, LS04 en LS05. Het bureauonderzoek wordt gerapporteerd conform LS06. In aanvulling op de geldende Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie wordt het onderzoek uitgevoerd conform de betreffende richtlijnen van de Provincie Utrecht.

Het onderzoek bestaat uit zes onderdelen (specificaties LS01 t/m LS06). In de eerste vier onderdelen zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- afbakening plangebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik
- beschrijving van de huidige situatie
- beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen
- beschrijving van bekende archeologische waarden en aardwetenschappelijke gegevens

Op grond van deze onderdelen wordt een gespecificeerde verwachting van het gebied opgesteld (specificatie LS05). Hierin wordt verwoord of, en zo ja, welke archeologische waarden worden verwacht. Indien deze worden verwacht worden de (veronderstelde) eigenschappen van de waarden zo gedetailleerd mogelijk aangegeven.

¹ Beleidsregel van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 15 juni 2005, nr. WJZ/2005/26210 (8163), tot wijziging van de Beleidsregels opgravingsbevoegdheid. Het PvA is opgesteld door R. van Lil (prospector) op 1 april 2008. Het PvA is geaccordeerd door E. Lohof, senior prospector.

2.2 Resultaten

2.2.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik (LS01)

Het plangebied ligt in Doorn en heeft een oppervlakte van 0,8 ha. Het wordt aan de zuidkant begrensd door de Dorpsstraat. Aan de overige zijden bevindt zich bebouwing en bos. De exacte locatie is weergegeven in afbeelding 2.

Er zijn weinig archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar van het plangebied. Om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting in het plangebied zijn daarom gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarbij een straal van circa 500 m is aangehouden. Dit is het onderzoeksgebied.

In het plangebied is nieuwbouw gepland. Hierbij zullen vier woningen inclusief bijgebouwen gebouwd worden. Elke woning zal een oppervlakte hebben van maximaal 150 m² (zie afb. 5). De woningen zullen mogelijk onderkelderd worden. De huidige bebouwing zal gesloopt worden. Ook zal een weg aangelegd worden door het plangebied. Ter plaatse van deze weg zal de bodem tot ca. 0,5 m –mv vergraven worden voor cunetten, kabels en leidingen. Op de bouwvlakken zullen boomstronken verwijderd worden.

De consequentie van de voorgenomen ingreep is dat eventuele waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

2.2.2 Beschrijving van de huidige situatie (LS02)

Het plangebied is momenteel deels in gebruik als bos, deels als moestuin, deels als grasland en deels bebouwd. Rondom de huidige bebouwing is de bodem reeds tot 50 à 80 cm –mv vergraven (zie afb. 5). Ten zuiden van de huidige bebouwing is een vijver aanwezig en ten noorden van het huidige woonhuis bevinden zich enkele schuren.

2.2.3 Beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen (LS03)

De historische situatie is op verschillende historische kaarten als volgt:

Bron	historische situatie
Kadastrale minuut uit 1832 ²	grotendeels dennenbos, aan de zuidkant een deel tuin, dhr. Munters.
Bonnekaart uit 1807 tot 1926 ³	grotendeels bos, aan de zuidkant een deel bouwland, de Dorpsstraat en de Middenlaan waren reeds aanwezig.
Bonnekaart uit 1932 (zie afb. 3) ⁴	deels bos, aan de zuidkant en noordwestkant bouwland, aan de noordkant ligt een vijvertje en er lopen enkele onverharde wegen door het plangebied.

De oudste vermelding van Doorn dateert uit de 10^e eeuw.⁵ Uit de historische kaarten blijkt dat het plangebied in ieder geval vanaf 1832 tot 1932 onbebouwd is geweest. Uit de kaarten valt niet op te maken of hiervoor bebouwing heeft plaatsgevonden.

2.2.4 Beschrijving van bekende archeologische waarden en aardwetenschappelijke gegevens (LS04)

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

Type informatie	informatie
Geologie ⁶	Laagpakket van Wierden (Formatie van Bostel)
Geomorfologie ⁷	niet gekarteerd
Bodemkunde ⁸	niet gekarteerd

De regio rond het plangebied is gevormd in het Weichselien, de laatste ijstijd die ongeveer 10.000 jaar geleden eindigde. In de laatste fase van deze ijstijd was Nederland door de lage temperaturen nauwelijks begroeid en had de wind vrij spel. Zo kon dekzand worden afgezet, dat tot het Laagpakket van Wierden wordt gerekend.

Het plangebied zelf is niet gekarteerd op geomorfologische kenmerken, omdat het al geruime tijd in de bebouwde kom ligt. Van het gebied ten zuiden van de Dorpsstraat zijn echter wel gegevens bekend. Hier

² <http://www.watwaswaar.nl>

³ Bureau Militaire Verkenningen 1807, 1903, 1912 en 1926.

⁴ Bureau Militaire Verkenningen 1932.

⁵ Berkel & Samplonius 2007.

⁶ Rijks Geologische Dienst 1982.

⁷ Stichting voor Bodemkartering 1986.

⁸ Stichting voor Bodemkartering 1981.

zijn gordeldekzandwellingen aanwezig. Dit is de benaming voor dekzanden die als gordels rond de stuwwallen liggen.

Ook bodemkundige gegevens ontbreken, om dezelfde reden als hierboven gegeven voor de geomorfologie. Waarschijnlijk zijn er echter enkeerdgronden aanwezig. Enkeerdgronden zijn gevormd door eeuwenlange bemesting van de arme zandgronden ten behoeve van de landbouw. Zo is een minstens 50 cm dik mineraal dek ontstaan, dat esdek wordt genoemd.

In het onderzoeksgebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden vastgesteld:

Bron	omschrijving
Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)	niet gekarteerd
Cultuurhistorische waardenkaart Utrecht	ongekarteerd
Beleidsadvieskaart Utrechtse Heuvelrug	middelhoge verwachting
Archeologische Monumenten Kaart (AMK)	AMK-terreinen 15683 en 12167
waarnemingen ARCHISII (Archeologisch Informatie Systeem)	55287, 26593, 58021, 400324, 26707 en 43262
vondstmeldingen ARCHISII	geen
onderzoeksmeldingen ARCHISII	7701, 12118, 6733, 22959 en 8416
amateurs (dhr. Troost, dhr. van Bommel, dhr. van de Pol & dhr. van het Loo)	geen informatie

De ligging van de waarden is weergegeven in afb. 4

Omdat het plangebied in de bebouwde kom van Doorn ligt, is geen indicatieve archeologische waarde vastgesteld. Wel is ten zuiden en westen van Doorn een hoge indicatieve waarde gegeven en een hoge waarde op de Cultuurhistorische waardenkaart Utrecht. Dit hangt samen met het voorkomen van enkeerdgronden. Door het dikke landbouwdek zijn eventuele oudere resten hieronder geconserveerd en niet door moderne activiteiten verstoord. Vanwege de ligging op de stuwwal, niet ver van de Rijn, geldt een hoge verwachting voor archeologische resten van voor 1000 AD.⁹ Volgens de beleidsadvieskaart van de gemeente Utrechtse Heuvelrug geldt een middelhoge verwachting voor het plangebied. Gestreefd wordt naar behoud. Wanneer dit niet mogelijk is, dient archeologisch onderzoek plaats te vinden bij bodemverstoringen dieper dan 30 cm en groter dan 1000 m².¹⁰

Ongeveer 370 meter ten zuidoosten van het plangebied is een monument aanwezig. Het betreft Huis Doorn. Het is in de 14de eeuw gebouwd op fundamenteën die dateren uit de Vroege Middeleeuwen. Mogelijk heeft hier ook een Romeins buiten gestaan.¹¹ Ongeveer 490 m ten oosten van het plangebied is ook een monument aanwezig. Het betreft hier de oude dorpskern van Doorn. Deze is vastgesteld aan de hand van de kadastrale kaart van 1829.¹²

Rond het plangebied zijn verschillende archeologische waarnemingen gedaan. Binnen 500 meter naar het westen zijn er drie bekend. Booronderzoek direct aan de Berkenweg heeft IJzertijd-aardewerk opgeleverd, evenals houtskool en verbrand vuursteen.¹³ Op basis van deze vondsten is een proefsleuvenonderzoek geadviseerd.¹⁴ Daarnaast zijn er twee grafheuvels vastgesteld, waarvan maar één waarschijnlijk een grafheuvel is. Een bleek na een onderzoek¹⁵ een natuurlijke ophoging te zijn, de ander dateert uit het Neolithicum of de Bronstijd.¹⁶ In de omgeving van het plangebied zijn op vier plekken mogelijke grafheuvels onderzocht door proefsleuvenonderzoek, booronderzoek en verkenningen. De hier gelegen heuvels bleken allemaal stuifheuvels te zijn.¹⁷

Ongeveer 350 tot 400 meter ten zuidoosten van het plangebied zijn twee waarnemingen gedaan. Bij booronderzoek is aardewerk uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd aangetroffen, en dakleij die mogelijk tot de Romeinse tijd gerekend kan worden.¹⁸ De andere waarneming betreft een urn, die bij graafwerkzaamheden aan het begin van de 20ste eeuw is gevonden. Deze dateert uit de Bronstijd, IJzertijd of Romeinse tijd. Iets verder naar het noorden is ook een waarneming gedaan zonder duidelijke context.¹⁹ Het betreft een granieten hamerbijl uit de Bronstijd.²⁰

⁹ Blijdenstijn 2005.

¹⁰ Botman *et al.* 2009.

¹¹ AMK-terrein 15683 van hoge archeologische waarde.

¹² AMK-terrein 12167 van hoge archeologische waarde.

¹³ ARCHIS-waarneming 55287.

¹⁴ ARCHIS-onderzoeksmelding 7701, Tump *et al.* 2004.

¹⁵ ARCHIS-onderzoeksmelding 12118, Koot *et al.* 2004.

¹⁶ ARCHIS-waarnemingen 26593 en 58021, ARCHIS-onderzoeksmeldingsnr. 6733, Groen-Lubbers *et al.* 2003

¹⁷ Van Tent 1996, Van Tent 1988.

¹⁸ ARCHIS-waarneming 400324.

¹⁹ ARCHIS-waarneming 26707.

²⁰ ARCHIS-waarneming 43262.

Booronderzoek 35 m ten westen van het plangebied en 215 m ten noordwesten van het plangebied heeft geen aanwijzing voor archeologische waarden opgeleverd.²¹

In het archeologisch archief van de provincie Utrecht is geen aanvullende informatie bekend voor de omgeving van het plangebied (geraadpleegd op 17 juni 2008).

Aangezien zich in het plangebied veel bomen bevinden, kan uit luchtfoto's geen extra informatie gehaald worden. Op AHN-beelden is te zien dat het plangebied in een relatief hooggelegen gebied ligt in vergelijking met het gebied ten zuiden ervan. Ten noorden van het plangebied ligt een stuwwal. Er is een aantal amateurarcheologen geraadpleegd. Deze hadden echter geen informatie over de omgeving van het plangebied.

2.2.5 Gespecificeerde verwachting (LS05)

In het plangebied worden op basis van de geologische gegevens archeologische resten vanaf het Laat Paleolithicum verwacht. Uit archeologische waarnemingen blijkt, dat de regio in ieder geval in de Bronstijd door mensen is bevolkt. Vooral (materiaal uit) grafheuvels zijn in de regio veel gevonden. Nederzettingssporen zijn minder vaak aangetroffen.

Hoewel het plangebied niet is gekarteerd, is het aannemelijk dat een hoge enkeerdgrond aanwezig is. Indien inderdaad een esdek wordt aangetroffen, kunnen archeologische resten voorkomen onder het esdek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont. De vondstenlaag is opgenomen onderin het esdek; hier wordt ook wel van 'cultuurlaag' gesproken: een doorwerkte oude bodem tussen het esdek en de ongeroerde ondergrond met kleine fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen en houtskool.²² Archeologische sporen zullen zich bevinden tot ongeveer 25 cm in de top van de C-horizont. Organische resten en bot zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. Vuursteen en natuursteen zal goed geconserveerd zijn. Het complextype en de omvang kunnen niet nader worden gespecificeerd door de beperkte gegevens. Naast archeologische waarden van voor de Middeleeuwen, kunnen in het esdek resten worden aangetroffen uit de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.

3 Inventariserend Veldonderzoek

3.1 Methoden

De bij het Inventariserend Veldonderzoek toegepaste methoden zijn conform de KNA, versie 3.1, in het bijzonder specificatie VS03 (booronderzoek). Uitgangspunt van het inventariserend veldonderzoek is de gespecificeerde verwachting zoals die is opgesteld in het bureauonderzoek. De strategie voor het veldonderzoek is hierop gebaseerd, alsmede op het voor dit onderzoek opgestelde Plan van Aanpak (VS01).

De rapportage is opgesteld conform specificatie VS05. Tenslotte is een aanbeveling gegeven.

Tijdens het veldonderzoek is een visuele inspectie van het terrein uitgevoerd. Op grond hiervan is het terrein niet aangepast.

3.1.1 Booronderzoek (VS03)

In het plangebied zijn grondboringen uitgevoerd met als doel het bepalen van de bodemopbouw en eventuele bodemverstoringen. Dit is de verkennende fase van het inventariserend veldonderzoek.

Het verkennen van de bodemopbouw gebeurt door de bodemtextuur en, indien relevant, bodemkundige horizonten systematisch te beschrijven. Eventuele afwijkingen van de verwachte bodemopbouw zoals vastgesteld op grond van het bureauonderzoek, en andere niet-natuurlijke bodemkenmerken kunnen er aanleiding toe geven om (delen van) het plangebied als verstoord te beschouwen.

Er zijn 6 boringen verspreid over het plangebied uitgevoerd. De boringen zijn uitgevoerd met een 7 cm Edelmanboor. De boringen zijn gezet tot tenminste 25 cm in de C-horizont tot gemiddeld 120 cm en maximaal 160 cm onder het maaiveld.

De bodemtextuur en archeologische indicatoren zijn beschreven volgens SBB 5.1 van het NITG-TNO waarin ondermeer de standaard classificatie van bodemonsters volgens NEN5104 wordt gehanteerd.²³

²¹ ARCHIS-onderzoeksmelding 22959 en 8416, Van Lil & Blom 2007, Tump et al. 2004.

²² Groenewoudt 1994.

²³ Bosch 2005; Normalisatie-Instituut 1989.

De X- en Y-coördinaten zijn bepaald aan de hand van de lokale topografie. De hoogte van het maaiveld ter plaatse van de boringen is bepaald aan de hand van AHN-beelden.

3.2 Resultaten

3.2.1 Visuele inspectie

Tijdens het veldonderzoek is een visuele inspectie uitgevoerd. Hieruit bleek dat er grote hoogteverschillen binnen het plangebied aanwezig zijn.

3.2.2 Booronderzoek (VS03)

De locatie van de boringen is weergegeven in afb. 5.

- Onderin het profiel is lichtbruin of lichtgrijs zand aangetroffen. De top van deze laag ligt op 25 tot 130 cm –mv.
- Hierop bevindt zich in boring 4, 5 en 6 een laag donkerder zand die vaak vlekkelig is en soms zwak humeus, soms met baksteen. De top hiervan ligt op 10 tot 40 cm –mv. In boring 2 en 3 bevindt zich boven het lichte zand een laag met zwak humeus zand, waarvan de top op 15 of 85 cm –mv ligt.
- Bovenin het profiel bevindt zich een laag donker, matig tot sterk humeus zand. Deze laag bevat soms sintels, puinresten of baksteen.

Het zand is in alle boringen matig siltig, zeer fijn en kalkloos.

Tijdens het booronderzoek zijn geen indicatoren aangetroffen die wijzen op archeologische sporen in de bodem.

3.3 Interpretatie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het plangebied een esdek verwacht met hieronder dekzand. In boring 1 en 2 is een esdek aangetroffen, maar dit is vlekkelig en bevat sintels, wat erop wijst dat de bodem hier is omgewerkt. In boring 1 is dit tot in de C-horizont. Daarom worden in deze boring geen archeologische waarden meer verwacht. In boring 2 is op 85 cm –mv mogelijk een restant van het esdek aangetroffen, waaronder eventuele archeologische waarden behouden kunnen zijn gebleven. Dit mogelijke restant van het esdek is in boring 3 op ca. 15 cm –mv tot 25 cm –mv aangetroffen. In de boringen 4, 5 en 6 is de bodem omgewerkt tot in de C-horizont (respectievelijk 70, 130 en 30 cm –mv). Dit is te zien aan de aanwezigheid van vlekken en puinresten.

In boring 2 en boring 3 kunnen op respectievelijk 85 en 15 cm –mv nog archeologische waarden aanwezig zijn. Rondom boring 2 zullen een weg en een woning geplaatst worden. Ten behoeve van de weg zal de bodem tot slechts 50 cm –mv vergraven worden, grotendeels in een gebied waar de bodem al tot 50 à 80 cm –mv vergraven is (zie afb. 5). Eventuele archeologische resten ter plaatse van de toekomstige woning zullen mogelijk verstoord worden. De oppervlakte van deze verstoring is maximaal 150 m².

Rondom boring 3 zullen geen bodemverstorende activiteiten plaatsvinden.

4 Conclusies

Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig en, zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard, datering en waardestelling hiervan?

In boring 2 en 3 kunnen, onder een mogelijk restant van het esdek, op respectievelijk 85 en 15 cm –mv archeologische resten voorkomen uit alle archeologische perioden tot in de Late Middeleeuwen. Deze zullen zich onder het esdek en in de top van het dekzand bevinden.

In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?

Mogelijke waarden zullen alleen verstoord worden als gevolg van de woning die ten oosten van boring 2 gebouwd zal gaan worden (maximaal 150 m²). Aangezien deze oppervlakte zeer klein is, en omdat volgens de beleidsadvieskaart van de gemeente Utrechtse Heuvelrug voor archeologisch onderzoek een ondergrens van 1000 m² geldt, wordt archeologisch onderzoek hier niet zinvol geacht.

Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

n.v.t.

Indien de eventuele archeologische waarden niet kunnen worden behouden: Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Er hoeft geen nader archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden.

5 Aanbeveling

ADC ArcheoProjecten adviseert om in het plangebied geen aanvullend archeologisch onderzoek uit te voeren. Wat betreft de archeologie is er geen belemmering om het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij het bevoegde overheid, zoals aangegeven in de Monumentenwet.

Literatuur

- Berkel, G. van & K. Samplonius, 2007: *Nederlandse plaatsnamen, herkomst en historie*, Utrecht.
- Blijdenstijn, R., 2005: *Tastbare tijd, Cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht*, Amsterdam.
- Botman, A., N. de Jonge & S. van der A, 2009: *Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart gemeente Utrechtse Heuvelrug*. Amersfoort (ADC Heritage Rapport H033).
- Bureau Militaire Verkenningen, verschillende jaargangen (1870, 1903, 1912, 1926 en 1932): *Doorn, blad 466, 1:25.000*.
- Bosch, J.H.A., 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport, NITG 05-043-A).
- Groen-Lubbers, N., C. Tulp & J. Jelsma, 2003: *Doorn, Raadhuisplein een archeologisch bureau- en veldonderzoek*. Zuidhorn (Steekproef-Rapport 2003-10/4).
- Groenewoudt, B.J., 1994: *Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden*. Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten, 17).
- Koot, C.W., C. Sueur, R. Schrijvers & S.D. van Dijk (red), 2004: *Herwaardering van de "Prehistorische terreinen van Archeologische Betekenis" ten behoeve van de Archeologische Monumentenkaart van de provincie Utrecht*. Amersfoort (Vestigia-Rapport V118).
- Lil, R. van & J.M. Blom, 2007: *Doorn Berkenweg 2 (gem. Utrechtse Heuvelrug); Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend en karterend booronderzoek*. Amersfoort (ADC-Rapport 1015).
- Normalisatie-Instituut, Nederlands, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*, Delft.
- Rijks Geologische Dienst, 1982: *Geologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 39 West Tiel*.
- Stichting voor Bodemkartering, 1981: *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 39 West Rhenen*.
- Stichting voor Bodemkartering, 1986: *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 39 West en Oost Tiel*.
- Tent, W.J. van, 1988: *Archeologische kroniek van de provincie Utrecht over de jaren 1980-1984*. Utrecht.
- Tent, W.J. van, 1996: *Doorn, Ludenbos*. In: D.H. Kok, S.G. van Dockum & F. Volgelzang (red.): *Archeologische Kroniek, Provincie Utrecht 1988-1989*. Utrecht, 40.
- Tol, A.J., J.W.H.P. Verhagen & M. Verbruggen, 2006: *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*. Gouda (SIKB uitgave).
- Tump, M., J. Huizer, H.J. van Oort & K. Wentink, 2004: *Inventariserend veldonderzoek te Doorn, hoek De Beaufortlaan - Schaffelaarslaan (locatie 1), Groengebied P. Potterlaan - F. Halslaan (locatie 2), hoek Dribergsestraatweg - Berkenweg (locatie 3)*. Dordrecht (Synthegra Archeologie Rapport 174118).

Lijst van afbeeldingen

- Afb. 1 Locatie van het plangebied
- Afb. 2 Detailkaart van het plangebied
- Afb. 3 Het plangebied op de bonnekaart uit 1932
- Afb. 4 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen
- Afb. 5 Boorpuntenkaart met hierop de locatie van de nieuwbouw

Lijst van tabellen

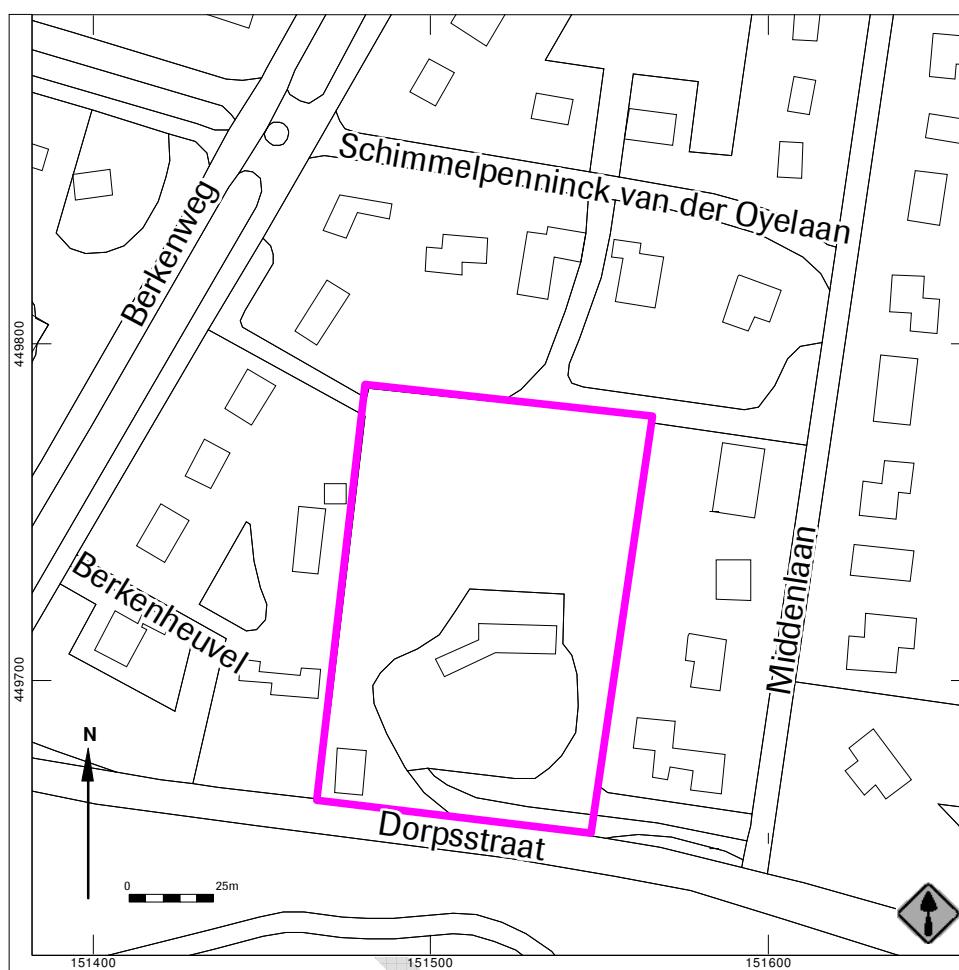
Tabel 1. Tijdsduur van de verschillende (pre)historische perioden.

CONCEPT

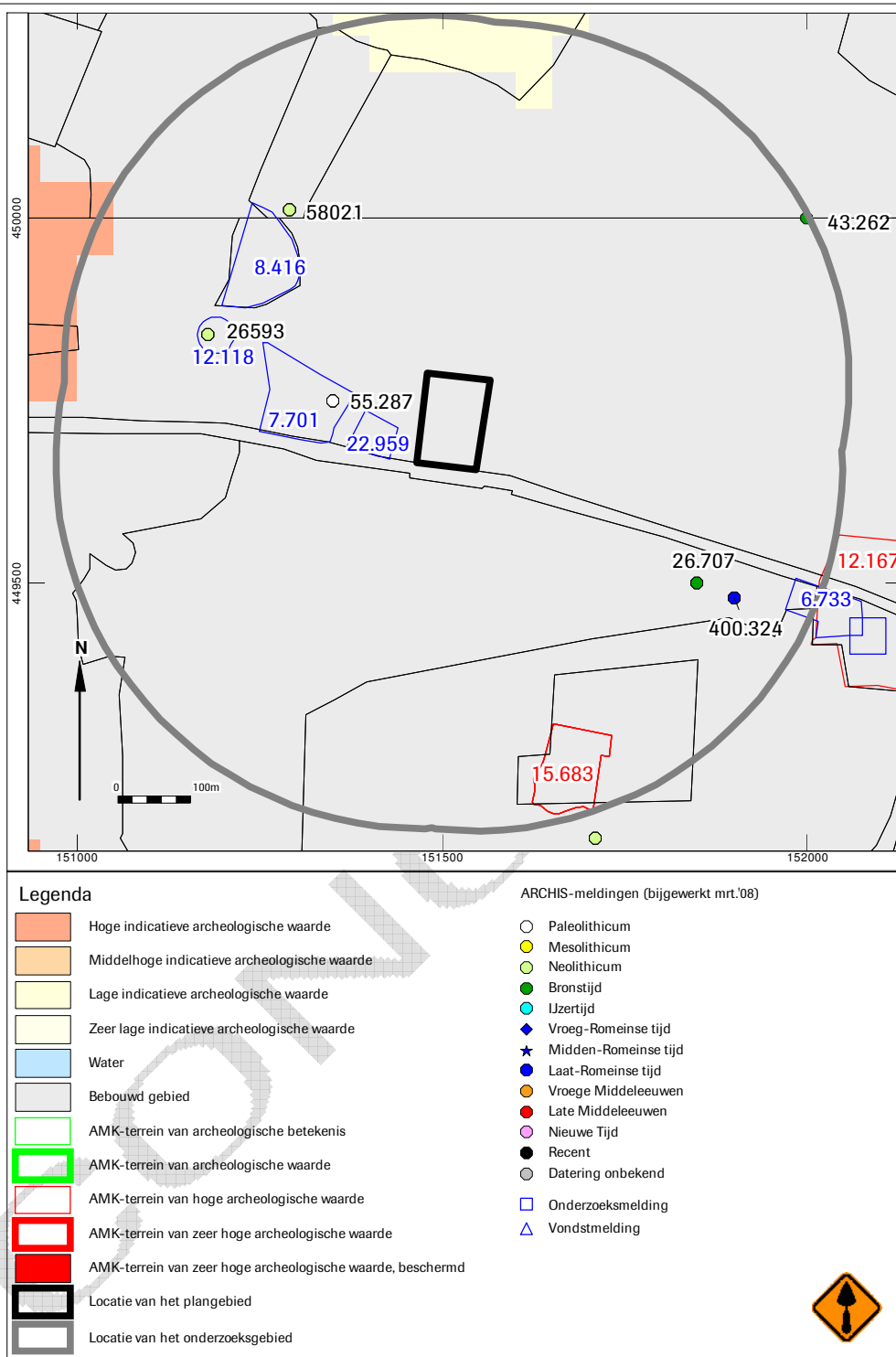
Afb. 1 Locatie van het plangebied

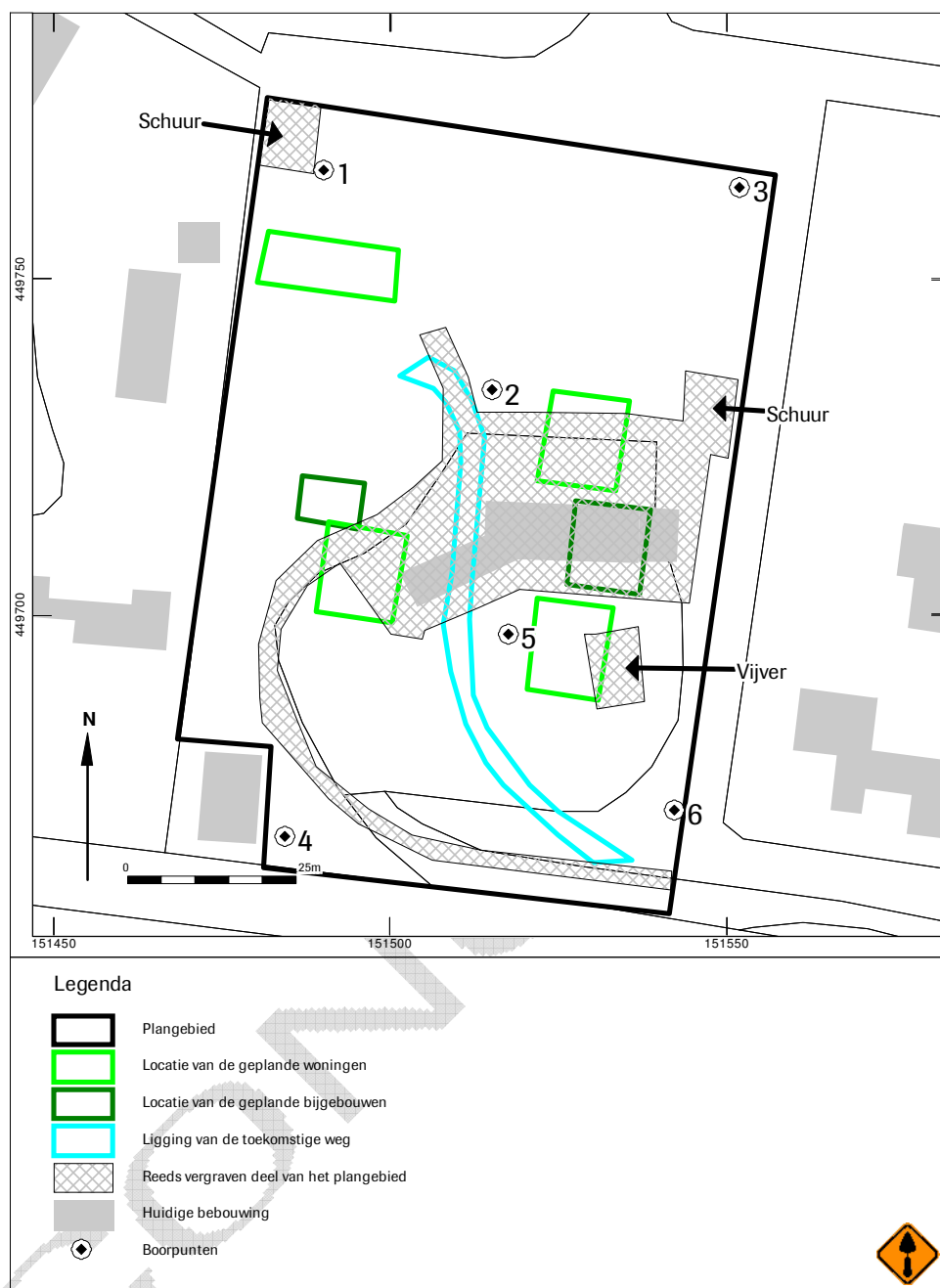
Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

Afb. 3 Het plangebied op de bonnekaart uit 1932

Afb. 4 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen

Afb. 5 Boorpuntenkaart met hierop de locatie van de nieuwbouw